

EUROPEES PARLEMENT

2004

2009

Zittingsdocument

25.4.2008

B6-0222/2008

ONTWERPRESOLUTIE

naar aanleiding van een verklaring van de Commissie

ingediend overeenkomstig artikel 103, lid 2 van het Reglement

door Joseph Daul, Mairead McGuinness, Maria Martens, John Bowis, Gay Mitchell en Neil Parish

namens de PPE-DE-Fractie

over de gestegen voedselprijzen in de EU en de ontwikkelingslanden

Resolutie van het Europees Parlement over de gestegen voedselprijzen in de EU en de ontwikkelingslanden

Het Europees Parlement,

- gelet op artikel 33 van het Verdrag,
 - gelet op artikel 103, lid 2 van zijn Reglement,
 - onder verwijzing naar zijn resolutie van 25 oktober 2007 over de gestegen prijzen van voedsel en diervoeder,
 - onder verwijzing naar zijn wetgevende resolutie van 26 september 2007 over de "set aside" voor het jaar 2008,
- A. overwegende dat de wereldprijzen voor voedsel onlangs gestegen zijn, na vele jaren van statische of dalende prijzen voor grondstoffen, hetgeen geresulteerd heeft in hogere detailhandelprijzen,
- B. overwegende dat de wereldgraanproductie te lijden heeft gehad onder ernstige ongunstige weersomstandigheden, zoals droogten en overstromingen, die wellicht verband houden met de klimaatsverandering,
- C. overwegende dat de prijs van rijst gestegen is tot het hoogste niveau aller tijden, namelijk US\$ 1.000 per ton, vergeleken met US\$ 300 een jaar geleden,
- D. overwegende dat de prijs van tarwe en sojabonen eerder dit jaar een maximum heeft bereikt, waarbij er sprake was van een toeneming van de prijs van tarwe met 130%, die van sojabonen met 87% en die van maïs met 31%,
- E. overwegende dat de prijzen voor bepaalde agrarische grondstoffen, zoals tarwe, aanmerkelijk gedaald zijn vergeleken met de hoge niveaus aan het begin van het jaar, maar nog steeds buitengewoon grote schommelingen vertonen,
- F. overwegende dat de laatste ramingen aangeven dat de wereldproductie van granen in 2008 met 2,6% zou toenemen tot een recordproductie van 2.164 miljoen ton, maar overwegende dat dit resultaat afhankelijk zal zijn van gunstige klimatologische omstandigheden,
- G. overwegende dat op de wereldmarkt de vraag naar voedsel sterker stijgt dan het aanbod, niet in de laatste plaats vanwege de toegenomen inkomens in opkomende economieën in landen zoals India en China, gecombineerd met de bevolkingstoename en een grotere mate van urbanisering, waardoor in het bijzonder de prijzen voor vlees en zuivelproducten worden opgedreven, en daardoor indirect ook die van veevoeder,
- H. overwegende dat de wereldbevolking met 82 miljoen per jaar toeneemt, een groei die de veilige voedselvoorziening in gevaar brengt, met name in de ontwikkelingslanden, en

overwegende dat volgens de gangbare ramingen de totale wereldproductie in 2025 ongeveer 8 miljard zal bedragen,

- I. overwegende dat de stijging van de grondstoffenprijzen een destabiliserende factor in de wereldeconomie begint te vormen en dat zij in diverse landen al aanleiding is geweest tot ongeregelheden,
- J. overwegende dat volgens de Wereldbank ruim 100 miljoen mensen in de ontwikkelingslanden dieper in de armoede zullen geraken vanwege de sterk gestegen voedselprijzen,
- K. overwegende dat de begrotingen van de hulporganisaties ernstig onder druk zijn komen te staan door de hogere grondstofprijzen, waardoor het voor hen nog moeilijker is geworden om noodhulpgoederen beschikbaar te stellen waar die nodig zijn,
- L. overwegende dat toen het Wereldvoedselprogramma (WFP) op 20 maart 2008 zijn buitengewone noodroep deed uitgaan, de kosten van voedselaankopen sinds juni 2007 met 55% waren toegenomen, hetgeen resulteerde in een tekort van US\$ 500 miljoen op haar begroting voor voedselrantsoenen; overwegende dat in de drie daaropvolgende weken de voedselprijzen met nog eens 20% zijn gestegen,
- M. overwegende dat het WFP tot taak heeft oplossingen te vinden voor urgente voedselbehoeften in de meest kwetsbare landen van de wereld, waarbij het alleen al in Darfoer gaat om 3 miljoen mensen, en nog eens 70 miljoen mensen in 80 andere landen,
- N. overwegende dat de weerslag van de honger het meest uitgesproken is in plattelandsgebieden (waar ongeveer 60% van de bevolking woont, die rechtstreeks afhankelijk is van landbouw en daarmee samenhangende plattelandsactiviteiten) en overwegende dat landbouw de belangrijkste economische sector is van de ontwikkelingslanden (20% van het BIP en tweederde van de werkgelegenheid in de ACS-landen),
- O. overwegende dat, ondanks het duidelijke belang van de landbouwsector in de ontwikkelingslanden, noch de nationale regering, noch de EU in haar ontwikkelingssamenwerkingsbeleid voldoende prioriteit geven aan deze belangrijke sector, en dat bovendien de kleine boeren in toenemende mate gemarginaliseerd raken,
- P. overwegende dat een belangrijke hindernis voor verdere toeneming van de landbouwproductie in ontwikkelingslanden is dat kleine boeren vaak onvoldoende toegang hebben tot leningen of microkredieten voor investeringen in betere zaden, kunstmest en irrigatiemechanismen en de noodzakelijke hoeveelheid instrumenten om hun oogsten tegen parasieten en ziekten te beschermen, soms ten gevolge van het feit dat zij hun land niet bezitten en daarom geen leningen op onderpand kunnen krijgen,
- Q. overwegende dat landen als Thailand, Vietnam en China uitvoerverboden hebben ingesteld, alsmede quota en belastingen, om te voorkomen dat agrarische grondstoffen hun landen verlaten, en dat zij daarmee de succesvolle afsluiting van de Doha-ronde verder compliceren,

- R. overwegende dat de grondprijzen sterk gestegen zijn, onder druk van de hoge grondstoffenprijzen, hetgeen het nog moeilijker maakt om land te pachten of te kopen voor landbouwproductie,
- S. overwegende dat de consumptiepatronen in de opkomende landen in snel tempo veranderd zijn en dat in China, om een voorbeeld te noemen, de consumptie van rundvlees de afgelopen tien jaar is verdrievoudigd tot vijftig kilo per hoofd per jaar,
- T. overwegende dat de graanprijzen, vanuit een historisch perspectief bezien, tot voor zeer korte tijd de neiging hadden om in reële termen te dalen en dat de graanprijzen in 1975 tweemaal zo hoog waren als nu,
- U. overwegende dat de kleinhandelsprijzen voor voedsel geen gelijke tred hebben gehouden met de kosten van levensonderhoud en dat de door de boeren ontvangen prijzen geen gelijke tred hebben gehouden met de kleinhandelsprijzen,
- V. overwegende dat de gestegen kosten voor mengvoeder de productiekosten voor de veehouderij hebben opgedreven,
- W. overwegende dat de uitgaven voor landbouwonderzoek en -technologie geen gelijke tred hebben gehouden met de toegenomen behoeften,
- X. overwegende dat artikel 33 van het EG-Verdrag bepaalt dat het verzekeren van de voedselvoorziening tegen een voor de consument redelijke prijs het hoofddoel is van het gemeenschappelijk landbouwbeleid,

Voedselproductie en kleinhandel

1. benadrukt dat de voedselvoorziening voor alle mensen op onze planeet voorrang moet hebben boven alle andere doelstellingen; benadrukt dat voedsel tegen redelijke prijzen beschikbaar moet zijn; wijst erop dat het gemeenschappelijk landbouwbeleid (GLB) tot dusver voor redelijke voedselprijzen heeft gezorgd, niet alleen op de interne maar ook op de wereldmarkt;
2. verwerpt alle oproepen om het GLB af te schaffen;
3. dringt aan op verhoogde investeringen ter verbetering van de landbouwstructuren, systemen voor marktinformatie en marktonderzoek, vooral in de ontwikkelingslanden, teneinde de productiviteit te verhogen en de structurele problemen te boven te komen;
4. wijst erop dat het streven van de EU om minder intensieve vormen van landbouw te bevorderen, met inbegrip van de organische landbouw, en het gebruik van bepaalde landbouwinputs, zoals plantbeschermingsmiddelen, te beperken tot gevolg heeft gehad dat de landbouwproductie van de EU iets verminderd is; benadrukt dat een verdere vermindering van de inzet van gewasbeschermingsmiddelen deze negatieve tendens zou versterken; erkent het belang van de consumenten in de EU ten aanzien van deze producten, maar wijst erop dat deze minder intensieve landbouwsystemen ook minder productief zijn;

5. is van oordeel dat rekening moet worden gehouden met de inkomenssituatie van de landbouwers in de EU; wijst erop dat door de gestegen kosten voor diervoeder, energie, meststoffen en andere inputs en door de toegenomen kosten die vereist zijn om aan de normen te voldoen, de landbouwers een aanzienlijke inkomstenstename nodig hebben om in staat te zijn voort te gaan met het voorzien in de voedselbehoefte; wijst erop dat het inkomen van de landbouwers slechts weinig is toegenomen en dat de landbouwers in bepaalde lidstaten zelfs met een daling van hun inkomsten geconfronteerd werden;
6. onderstreept nadrukkelijk dat de kosten van grondstoffen een relatief gering onderdeel vormen van de totale kosten van vele voedselproducten, met name wanneer het gaat om verwerkt voedsel, en dat zelfs na de recente stijgingen van de tarweprijzen de kosten van tarwe in het Verenigd Koninkrijk minder dan 10% bedragen van de detailhandelsprijs voor brood en in Frankrijk minder dan 5% van de prijs van een "baguette";
7. dringt er bij de Commissie en de lidstaten op aan om een onderzoek in te stellen naar de grote verschillen tussen de door de boer ontvangen prijzen en de prijzen die door de belangrijkste kleinhandelsketens in rekening worden gebracht;
8. dringt aan op een effectevaluatie van de rol van de detailhandel in de voedselketen; wijst erop dat de detailhandelsprijzen voor voedsel buiten proportie zijn gestegen vergeleken met de kosten van levensonderhoud; wijst erop dat de grote detailhandelsketens een dominerende marktpositie hebben bij het vaststellen van de prijzen; dringt er bij de supermarkten op aan om een eerlijke prijs te betalen aan de producenten, en tegelijkertijd de consumenten voedsel tegen redelijke prijzen te leveren;
9. wijst erop dat de huidige graanvoorraden van de EU slechts de behoefte van 30 dagen dekken en stelt de serieuze vraag of onze voedselvoorraden zich wel op een juist niveau bevinden, vooral met het oog op mogelijke crises;

De internationale handel

10. dringt aan op een snelle, rechtvaardige en evenwichtige afsluiting van de onderhandelingen in het kader van de Doha-ronde van de WTO; benadrukt dat ten minste de minst ontwikkelde landen het recht hebben en moeten hebben op quota- en tariefvrije toegang tot de markt tot de EU, uit hoofde van de "Everything But Arms" (EBA)-overeenkomst; wijst erop dat de netto-importeurs van voedsel een groter tekort op hun handelsbalans zullen krijgen, terwijl de voedselexporteurs hun balans zullen zien verbeteren; dringt er bij de opkomende landen op aan om te onderzoeken wat de gevolgen zullen zijn van de door hen ingestelde verboden op de export van voedselproducten;
11. wijst erop dat het beginsel "Hulp voor handel" gehandhaafd moet worden; dringt aan op onmiddellijke voedselhulp om de voedseltekorten op korte termijn te verzachten en, op lange termijn, een serieuze poging te doen om de landbouwproductie van de ontwikkelingslanden op te bouwen en te integreren in het wereldhandelssysteem;
12. dringt aan op betere prognoses van de landbouwproductie, om veel sneller te kunnen identificeren wat de dominerende tendensen in de voedselvoorziening op aarde zijn;
13. dringt aan op meer onderzoek op technologisch gebied en naar technologische

toepassingen om verbetering te brengen in de productiviteit van de landbouw te verbeteren en de structuren voor voedselverwerking, met name in de ontwikkelingslanden;

14. verlangt dat handelaars in derde landen onderworpen worden aan hetzelfde niveau van controles als producenten in de EU, maar erkent de noodzaak dat ontwikkelingslanden geholpen moeten worden om aan de fytosanitaire normen van de EU te voldoen;

Ontwikkelingslanden

15. doet een beroep op de lidstaten van de EU en de internationale gemeenschap om ten spoedigste tegemoet te komen aan de buitengewone noodoproep van het Wereldvoedselprogramma (WFP) en dit te helpen bij het vinden van antwoorden op de nieuwe uitdagingen in de strijd tegen de honger, zulks in het licht van de gestegen prijzen voor voedsel en aardolie, de steeds grilliger weersontwikkelingen ten gevolge van de klimaatsverandering en de vermindering van de wereldwijde voedselvoorraden;
16. doet een beroep op de internationale gemeenschap om haar inspanningen op te voeren bij de bestrijding van de woestijnvorming, bodemachteruitgang en droogte, teneinde de voedselveiligheid en de toegang tot water te verbeteren, met name in de arme landen;
17. herinnert de EU en haar lidstaten eraan dat zij de toezegging hebben gedaan om bij te dragen aan de halvering tegen 2015 van het deel van de wereldbevolking dat aan honger lijdt (overeenkomstig de eerste millenniumdoelstelling voor ontwikkeling (MDO)) en doet een beroep op de Commissie, de Raad van de EU en de lidstaten om de maatregelen te nemen - en te financieren - die noodzakelijk zijn om ervoor te zorgen dat deze toezegging wordt nagekomen;
18. doet in dit verband een beroep op de lidstaten van de EU tot nakoming van hun toezegging om het percentage van hun bruto nationaal inkomen dat voor ontwikkelingshulp bestemd is geleidelijk aan op te voeren, zodat dit in 2015 0,7% zal bedragen, na een tussentijds streefcijfer van 0,56% voor 2010;
19. verzoekt de Raad om opvoering van zijn inspanningen voor het bereiken van de millenniumdoelstellingen voor ontwikkeling door zijn financiële toezeggingen te bevestigen en een EU-Agenda voor Actie met het oog op de Millenniumdoelstellingen voor Ontwikkeling goed te keuren op de zitting van de Europese Raad van juni. Deze EU-Agenda voor Actie moet specifieke streefcijfers en acties met tijdschema's bevatten op belangrijke gebieden zoals onderwijs, gezondheidszorg, watervoorziening, landbouw, groei en infrastructuur, die ertoe bijdragen dat de MDO tegen 2015 worden gerealiseerd wat, naast andere doelstellingen, zou betekenen dat tegen 2015 de honger zou zijn uitgeroeid;
20. doet een beroep op de Commissie van de EU, de Raad en de lidstaten om voldoende voorzieningen te treffen om een antwoord te geven op de uitdagingen op het gebied van voedselhulp en humanitaire hulp op de langere termijn, en wel bij de halftijdse herziening van het financieel kader voor 2007-2013;
21. doet een beroep op de Commissie om een sterkere nadruk te leggen op microfinancieringsprogramma's voor kleine boeren, mogelijkerwijs in samenwerking met

de Europese Investeringsbank, in de ontwikkelingslanden, en om nadere aandacht te schenken aan de kwestie van eigendomsrechten en de eigendomswetgeving in haar ontwikkelingssamenwerking;

Set aside

22. is ingenomen met het besluit van de Landbouwministers van de EU om goedkeuring te verlenen aan het voorstel van de Commissie om de set-asideverplichtingen voor 2008 op te schorten;
23. merkt op dat volgens de ramingen van de Commissie hierdoor ongeveer 2,9 miljoen hectare zal worden vrijgemaakt voor graanproductie, waardoor de graanoogst van dit jaar met ongeveer 10 miljoen ton zal toenemen;
24. betreurt het feit dat de Raad niet akkoord ging met de amendementen van het Parlement om de "set aside" ook voor het jaar 2009 op te schorten en verwacht dat deze kwestie opnieuw aan de orde zal worden gesteld bij de Health Check van het GLB;
25. wijst erop dat een instrument voor het beheer van het aanbod niet noodzakelijk is in een ontkoppeld systeem van rechtstreekse betalingen en dat het buitengewoon ingewikkeld zou zijn een dergelijk instrument te administreren; wijst op de noodzaak om gebruik te maken van al het binnen de EU beschikbare landbouwareaal (GLA), teneinde de productie op te voeren;
26. dringt aan op een onmiddellijke afschaffing van de "set aside" binnen de EU, aangezien dit instrument zijn bestaansredenen heeft verloren;

Biobrandstoffen

27. gaat ermee akkoord dat de subsidiëring van gewassen die bestemd zijn voor de productie van biobrandstoffen niet langer meer gerechtvaardigd is, maar benadrukt met klem dat slechts 2-3% van het landbouwareaal van de EU thans voor dit soort productie wordt gebruikt, zodat berichten in de media waarin de biobrandstoffen de schuld krijgen voor de huidige voedselcrisis overdreven zijn, ten minste voor zover het de EU betreft;
28. stemt er echter mee in dat het beleid in landen als de VS om meer land beschikbaar te stellen voor het verbouwen van maïs voor de productie van bio-ethanol de prijs in de hoogte heeft doen schieten en serieuze gevolgen heeft gehad voor de beschikbaarheid van maïs en andere granen op de wereldvoedselmarkt;
29. wijst erop dat biobrandstoffen thans de enige vervanging voor fossiele brandstoffen zijn met een grote presentie op de markt en dat zij, in tegenstelling tot fossiele brandstoffen, van hernieuwbare aard zijn, zodat zij een belangrijke bijdrage kunnen leveren aan de vermindering van de emissie van broeikasgassen; is ingenomen met het voorstel van de Commissie om duurzaamheidscriteria in te voeren voor de productie van biobrandstoffen;
30. wijst erop dat wanneer één ton graan in de EU gebruikt wordt voor de productie van bio-ethanol, ongeveer 40% daarvan terugkeert naar de sector diervoeder in de vorm van bijproducten;

31. doet echter een beroep op de Commissie en de lidstaten om meer te doen ter bevordering van het gebruik en de productie van bio-energie van de tweede generatie, waarbij mest en landbouwafval wordt gebruikt, in plaats van primaire landbouwproducten;

Biotechnologie: voedsel en diervoeder

32. merkt met bezorgdheid op dat de kosten van samengesteld voeder gestegen zijn met 75 euro per ton en dat zij blijven stijgen vanwege het acute tekort aan voedergranen, en dat dit extra kosten ten belope van 15 miljard euro met zich meebrengt voor de veehouderij in de EU;

33. is van oordeel dat de huidige crisis een onmiddellijke en diepgaande discussie vereist tussen de instellingen van de EU en de lidstaten over de bijdrage die de moderne biotechnologie kan leveren aan een voortgezette productie van voedsel tegen redelijke prijzen;

34. merkt met bezorgdheid op dat de weerstand tegen het verlenen van toestemming voor genetisch gemodificeerde gewassen, tot verdere stijging van de diervoederprijzen leidt, waardoor het concurrentievermogen van de veehouders in de EU wordt verminderd, hetgeen tot de paradoxale situatie leidt dat de consumenten in de EU vlees en pluimveeproducten gaan kopen uit derde landen, die wel gebruik maken van genetisch gemodificeerd voeder;

35. herinnert eraan dat 85% van het in de EU geproduceerde mengvoeder GM-producten bevat;

36. doet een beroep op de Commissie, de Europese Autoriteit voor Voedselveiligheid (EFSA) en de lidstaten om te erkennen dat de EU afhankelijk is van de invoer van plantaardige eiwitten uit derde landen en om werkzame regels vast te stellen die op GM-drempels gebaseerd zijn, waarbij onnodige vertragingen in het EU-systeem voor de verlening van vergunningen voor GM-producten worden voorkomen;

Financiële markten

37. wijst erop dat de recente speculatie in landbouwproducten tot hogere prijzen voor voedselproducten heeft geleid;

38. verzoekt zijn Voorzitter dit standpunt te doen toekomen aan de Commissie en de Raad.